יום ד', י"א בתמוז תשס"ד (30 ביוני)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

למדו הנאצים מקודמיהם... לקראת יום ששי, י"ג בתמוז:

משפטי הדת, שהיו נערכים בפומבי ושבהם היו המתיהדים ויתר הכופרים ניתנים למאכולת אש, היו חלק מן הפולחן הלאומי בספרד ופורטוגל מאז המאה ה- 14. היו שורפים במדורות האינקוויזיציה את גופות אותם "האנוסים" שאבותיהם כבר הוכנסו תחת כנפי הכנסיה הנוצרית והנחילו לבניהם אחריהם את הצו המוחלט: **היה יהודי באוהלך ונוצרי בצאתך**! היו הממשלות, שדאגו לחינוך העם ולהנאתו, נוהגות לחוג את מאורעות השמחה בבית המלוכה, כגון נישואין או לידה, ע"י **מדורות אש** לכופרים, באוטו-דה-פה מהודרים.

הגדולה ורבת הדמים שבאלה היתה בעיר המלוכה מדריד בשנת ת"מ [5440-1680] ונערכה לכבוד נישואי המלך הצעיר שארל ה-II עם הנסיכה הצרפתית מריה לואיזה מאורלאנס. בעצת המלך, ציוה האינקוויזיטור הגדול להביא למדריד מבתי הכלא של האינקוויזיציה 86 כופרים נידונים למיתה, בתוכם כ- 50 אנוסים מתיהדים. חודש לפני החגיגה הוזמנו כל בני מדריד ע"י כרוזים להתאסף ביום ה- 30 ביוני [**י"ג בתמוז** באותה שנה] במקום המיועד. ארבעה שבועות עבדו באחת הרחבות הנאות ביותר של העיר בבניין במות, אוהלים ואמפיתיאטרון לקהל הצופים.

ביום המיועד בבוקר יצאה מארמון האינקוויזיציה תהלוכה בסך. מקרב העם הצפוף ברחובות נשמעו הקריאות, "תחי האמונה!" הנידונים הלכו יחפים, לבושי "כתנות של סליחה" וכובעי נייר, שעליהם היו מצויירים פרצופי שדים, נרות דולקים בידיהם ומסביב להם המון כמרים ונזירים, נושאים דגלי הכנסיה והצלב הירוק. כשהגיעה התהלוכה למקום המדורה כבר ישבו שם כל בני חצר המלוכה ובראשם המלך והמלכה. לקול תרועת ההמון הובלו הנידונים למדורה, שנערכה ממול מושב המלך. פתאום נשמע ממערכות הנידונים קול פולח לבבות של האנוסה היפה בת 17 פרנציסקה ניגיירה: "רחמים, המלכה! איך אסור מאמונתי, שינקתי עם חלב אמי?" עיני המלכה הצעירה זלגו דמעות, אבל כבשה את רגשותיה; בקרב מחנה התליינים, לא היה מקום לרכות לבב.

בינתיים ניגש האינקוויזיטור אל המלך וביקש ממנו לקיים בשבועה, שיעקור מן השורש את שונאי הכנסיה הנוצרית בלי רחם, ויסייע לאינקוויזיציה הקדושה בכל כחו. המלך נשבע ואחריו נשבעה כל הצמרת, והעם ענה "אמן". לאחר שנקרא פסק הדין והוכרז לכל אחד החוטאים העונש הנועד לו, התחילה הוצאת פסק הדין לפעולה. ניתן למלך לפיד, ובו הדליק בכבודו ובעצמו את המדורה. אחת מבנות חצר המלוכה מספרת על המאורע: "אומץ הלב שבו הלכו היהודים למות עורר תמהון. אחדים הפילו את עצמם לתוך הלהבות. אחרים נתנו לחרוך לעצמם מתחילה את הידיים והרגליים ונשאו את הכל בגבורה שעוררה תמהון גם בעיני המלך, עד שהביע את צערו ... שנשמות קשות-עורף כאלה נמנעות מלראות את אור האמונה האמיתית." המלך ובני לוויתו הסתכלו במחזה עד שעה מאוחרת בערב. כותבת צרפתיה אחרת שנמצאה אותה עת במדריד: "התמונה עוררה זוועה. את מעשי האכזריות שנעשו אין להעלות על הכתב. מן ההתחייבות להסתכל במחזה היה אפשר להיפטר רק ע"י תעודת רופא על מחלה מסוכנת, ובלעדיה נחשב הנעדר לחשוד בכפירה. נחשד היה גם כל אחד מן הנאספים שלא התפעל מן המחזה."

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום רביעי

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום ד', י"א בתמוז תשס"ד (30 ביוני)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

אנוס שברח להולנד [בשנת 1666] כותב כי בתי הנזירים של הקתולים מלאים אנוסים. רבים מהם מתיהדים בקרב לבם ונושאים את מסוה הנוצרות רק למראית העין, עד שסוף סוף הם נמלטים בהזדמנות ראשונה להולנד או לאנגליה כדי שיוכלו לחיות בגלוי כיהודים. [דברי ימי עם עולם]

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום רביעי

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל